

nemes versenyt kell munkálnunk, hogy felkeltsük a vágyat a magyar kultúra felkarolására, segítésére, amely nyitva kell hogy álljon faji és nemzetiségi különbség nélkül mindenki számára, mert a becsületes és csöndes kulturmunka, amit eddigelé is művelni igyekeztünk, nem szabad, hogy háttérbe szoruljon a közéleti demagógia előtt és ezt a szentélyt a türelmetlen nemzetiségi gyűlölködés telepévé tegye.

Eddig sem engedték, hogy egyesületünk eszközévé legyen a türelmetlen magyarosításnak és kerültük azt, hogy a haza veszedelmének állandó hánytorgatása mellett szembe helyezkedjünk a területünkön élő más nyelvű testvéreink kulturális törekvéseivel. Ez csak az energiák pazarlására vezetne, holott nekünk a magyarság elmaradottságán, gazdasági és erkölcsi felemelésén kell minden erőnkkel munkálkodnunk.

Arra törekszünk, hogy a háboru utáni társadalomból végleg kiirtsuk a nemzetiségi gyűlölködés és bizalmatlanság mérges szellemét, mert a magyar haza védelmében nemzetiségeink tulnyomó többségének vére együtt patakzott a mieinkével és mert a lövészárkokban bőségesen kicserélték gondolataikat azok, akiket eddig rossz vezetőik és hibás intézményeink uszítottak egymás ellen, tisztában vannak tehát azzal, hogy egyedül a többtermelésben és az okos munkában rejlik az Isten áldása és minden ember sorsának javítása. Ez pedig kulturmunka, aminek a háboru után meg kell szaporodnia és erősödni.

Jelentés a burgonya- és tengeritermés eredményéről.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

(Saját tudósítónktól.) Szeged város közigazgatási bizottsága hétfőn délután tartotta dr. Cicatricis Lajos főispán elnöklése alatt október havi rendes ülését. Az ülésen a különböző közigazgatási ágazatok vezetői tették meg jelentéseiket. Először Rack Lipót tanácsjegyző olvasta fel a polgármester havi jelentését, amelyet a bizottság észrevétel nélkül tudomásul vett.

Dr. Végman Ferenc bizottsági tag a cukorkiosztás körül uralkodó anomáliákra hívja fel a bizottság figyelmét. A polgármester megnyugtató felvilágosítása után dr. Cicatricis Lajos főispán annak a nézetének ad kijelentést, hogy a cukorellátás terén nem olyan sötétek az állapotok, mint amilyenek festik.

Dr. Wolf Ferenc városi tisztifőorvos jelenti, hogy a múlt hónapban a közegészségügyi viszonyok általában véve kedvezők voltak. A népességi szaporulat augusztushoz viszonyítva kedvezőbb volt. A ragályos betegségek közül csak hasihagymáz mutat némi emelkedést és pedig a rókusai kerületben, úgy, hogy a fertőzések terjedésének megakadályozása céljából mindazokat a betegeket, akiknél az elkülönítés nehézségekkal járt, vagy egyáltalán nem volt keresztül vihető, hatósági kényszerrel kórházba szállították. A rókusai kerület hiányos közegészségügyi viszonyainak javítása már folyamatban van. Elve született 83 fiú, 90 leány összesen 173. Meghalt 88 fiú, 85 leány, összesen 174. Élelmszer-ellenőrzést 452 esetben tartottak. Elkoboztak 70 liter tejet, 11 kosár gyümölcsöt, 30 kiló korbácsot és 10 kiló kenyeret.

Törös Sándor pénzügyigazgató a következőket jelentette: Szeptember hónapban a múlt év ugyanezen havához képest az egyes adónemek jövedelmezőségében és pedig egyenesadóban 20514.52, hadmentességi díjban 348.19 korona csökkenés történt. Eszerint az említett

ágazatok jövedelmezősége a múlt év ugyanezen havi eredményéhez képest 20862.71 koronával kedvezőtlenebb. Jövedelemadóban befolyt 22456.95 korona. Szeptember hónapban előíratott egyenesadóban 3613.48, országos betegápolási pótdobban 106.28 korona. Tárgyváltás címén töröltetett: egyenesadóban 7423.97, országos betegápolási pótdobban 320.43 korona. Végül Szegeden 13 lakos részére 6189.25 korona adóhátralék erejéig engedélyezett fizetési halasztás vagy havi részletfizetés.

Bagáry Kálmán gazdasági felügyelő jelentése a következő:

— Az időjárás szeptember 10-ig hűvös volt, 17-ig gyakori esőzések voltak. Az időjárás általában kedvező volt az őszi mezei munkára. A gabonaneműek behordása és oséplése teljesen befejeződött. A kedvező időjárás mellett a szántás és az őszi vetés teljes erővel megindult a rozs vetése kevés kivétellel bevégeztetett. A korai vetések jól kikeltek és üdén zöldelnek. A buza vetése még folyamatban van. A tengeri törése megkezdődött, a termés igen gyenge eredményt mutat. Holdankint 5—6 mázsa az átlagos termés. A burgonya szedése bevégeződött holdankint 15—20 mázsa termett, ami elég gyenge termésnek mondható.

Faur Kornél műszaki tanácsos arról tesz jelentést, hogy a kereskedelemügyi miniszter hatáskörébe tartozó zombor-szegedberettyóújfalui állami közút Szeged város területére eső utszakaszának a kikövezéséhez szükséges kavicsmennyiséget valamely állami kőbánya, vagy közúti telepről kell a városnak a saját költségére megrendelni.

Dr. Harsányi Elemér vezető-ügyész jelenti, hogy a törvényszék fogházában rend és tisztaság van, az egészségi állapot megfelelő. Szökési eset nem fordult elő. Letartóztatásban 87 férfi és 74 nő volt. A rabok a kincstár részére 102.96 koronát kerestek.

A bizottság a jelentéseket tudomásul vette.

Taschler Endre főjegyző jelenti, hogy Stefán István volt városi rendőr ellen nemzetiségi gyűlöletre való izgatás miatt eljárás folyt. Ugy a törvényszék, mint a tábla felmentette a vád alól, de az ítélet indokolásában megállapította, hogy Stefán használta ugyan az izgatató kifejezéseket, de azt magántársaságban és nem gyülekezetben tette, tehát fel kellett menteni. Stefán a felmentő ítéletre való hivatkozással kérte a polgármestertől állásába való visszahelyezését. A polgármester elutasítói határozat jóváhagyámi ellen Stefán felfolyamodással élt. Kéri a polgármesteri határozat jóváhagyását. A bizottság így határozott.

A magyar kinematográfia diadala!

Petőti Sándor
remekműve

János vitéz.

filmköltemény 6 részben.

A címszerepben: Déry Alfréd.

Zenéjét írta: Kacsóh Pongrác.

Bemutatja legközelebb az Uránia.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.

A Ferenc József ösztöndíj körül.

(Saját tudósítónktól.) Annak idején részletesen ismertettük a Ferenc József képzőművészeti ösztöndíj odaitélése körül kifejlődött nézeteltéréseket, amelyek dr. Gaál Endre kulturtanácsos és László Gyula nyugalmazott 46-os főhadnagy között keletkeztek. Az ösztöndíjra László Gyula is pályázott, több festménnyel és egy mellszoborral. Dr. Gaál Endre úgy nyilatkozott, hogy a szobrot nem László készítette, sőt ezt a hivatalos helyiségében a főhadnagynak a szemébe mondta. László provokáltatta a kulturtanácsost, aki azonban az elégtételadást megtagadta. László ekkor rágalmazás miatt feljelentést tett a kulturtanácsos ellen a járásbírósnál.

Kedden tárgyalta az ügyet Dely Károly járásbíró. Lászlót dr. Pap Róbert képviselte, a vádlottat dr. Dettre János városi ügyész védte.

Dely Járásbíró felszólítása az ügy békés elintézésére eredménytelen maradt. Dr. Dettre a becsület védelméről szóló törvény 8. §-ára való hivatkozással László főhadnagy nyugdíjazására vonatkozó összes iratok beszerzése iránt tett előterjesztést. Dr. Pap Róbert a védő kérelmének mellőzését kéri. A járásbíró az iratok beszerzését nem rendelte el, ami ellen a vádlott védője semmiségi panaszt jelentett be.

Kihallgatta a bíróság a vádlottat. Dr. Gaál Endre előadta, hogy Nyilassy Sándor festőművész elragadtatással nyilatkozott László szobráról, de azon rendkívül csodálkozott, hogy előtanulmány nélkül hogyan készíthetett László ilyen szobrot. Heller Ödön is ott volt akkor és hasonlóan nyilatkozott. Közben bejött a szobába László, — folytatta dr. Gaál, — és felelősségre vont, hogy azt mondtam, nem az ő műve a szobor. Addig beszélt, míg aztán megmondtam a véleményemet ezekkel a szavakkal: „Kellő tájékoztatás, utbaigazítás nélkül nem képes ilyen művészi szobrot készíteni az, akinek nincs művészi tudása!” Mondhatom, — folytatta vallomását Gaál tanácsos — hogy volt már összeütközésem művészekkel, de ilyen erőszakos terrorral még senki sem lépett fel ellenem. Egyébként senkinek sem mondtam azt, hogy nem László készítette a szobrot.

Kihallgatta még Dely járásbíró Nyilassy Sándort, aki a következő vallomást tette:

— Julius 27-én fölhívtam Hellert a kulturtanácsos urhoz, hogy mutatok neki egy csodát: egy szép szobrot, amelyet olyan embernek tulajdonítanak, akinek még sohasem volt mintázó-fa a kezében. Erről a szoborról beszélünk Hellel egymás között, amikor arra lettünk figyelmesek, hogy Gaál tanácsos és László Gyula heves párbeszédet folytatnak. — Ön meri állítani, — mondta László a tanácsosnak, — hogy nem én csináltam a szobrot? Szót szó követett és közben én is kifejeztem csodálkozásomat László előtt. Mondtam neki, hogy én, aki vén róka vagyok ezen a területen, nagyon csodálkozom. Ilyen szoborhoz konstrukció, anatómiai tudás, fejlett izlés kell. Gaál tanácsos a következőket mondta Lászlónak: „Az, aki a rajzokat ilyen rosszul készítette, nem készíthetett ilyen szobrot ilyen jól!”

Szabó Margit városi hivatalnoknő, tanu előadta, hogy dr. Gaál az ő jelenlétében azt mondta Nyilassynak, hogy a szobrot és a festményeket nem készíthette ugyanaz a kéz. A tanu gondolkodás után kijelentette, hogy most már nem emlékezik tisztán arra, dr. Gaál vagy Nyilassy mondta-e ezt.

A bíróság Heller Ödön tanu kihallgatása céljából a tárgyalás folytatását november hatodikára halasztotta.